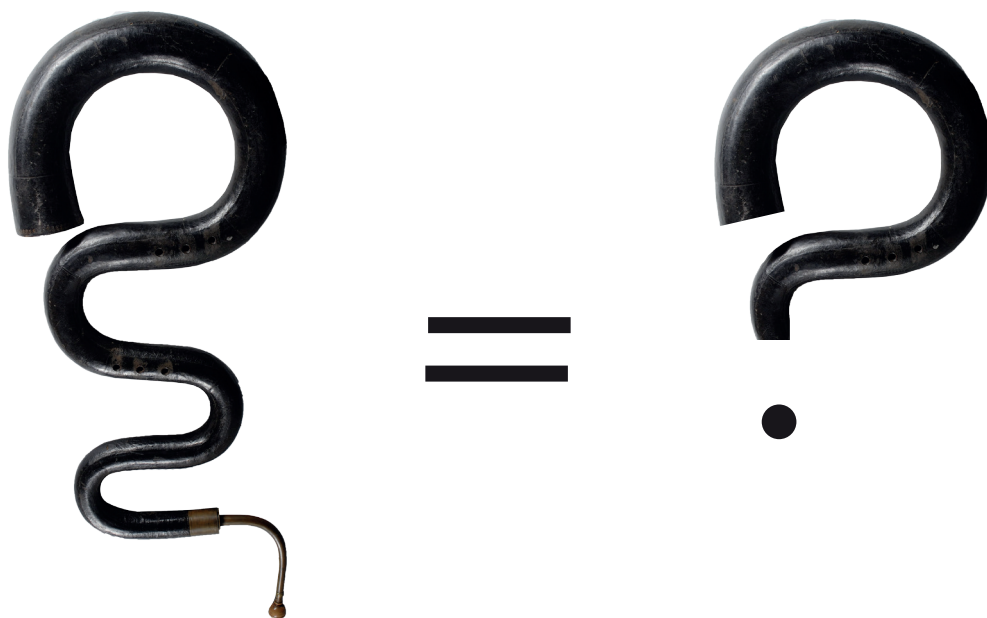

NÁRODNÍ
MUZEUM

Nauč se poznávat nástroje z Českého muzea hudby!

Víš, že České muzeum hudby má ve své sbírce více než tři tisíce různých hudebních nástrojů? Na čtyři sta z nich si dokonce můžeš na vlastní oči prohlédnout v expozici. Zahraj si naše pexeso a seznam se s některými z nich. Pokud se chceš procvičit v poznávání nástrojů, jejich názvy z kartiček odstříhni. Na konci tohoto dokumentu najdeš ke každému nástroji krátké povídání, ve kterém se o něm dozvíš pár zajímavostí.

NÁSTROJOVÉ PEXESO

Sbírkové předměty Českého muzea hudby

citera

citera

čtvrttónový klavír

čtvrttónový klavír

dudy

dudy

harfa

harfa

housle

housle

kontrabas

kontrabas

kytara

kytara

moderaton

moderaton

Mozartův klavír

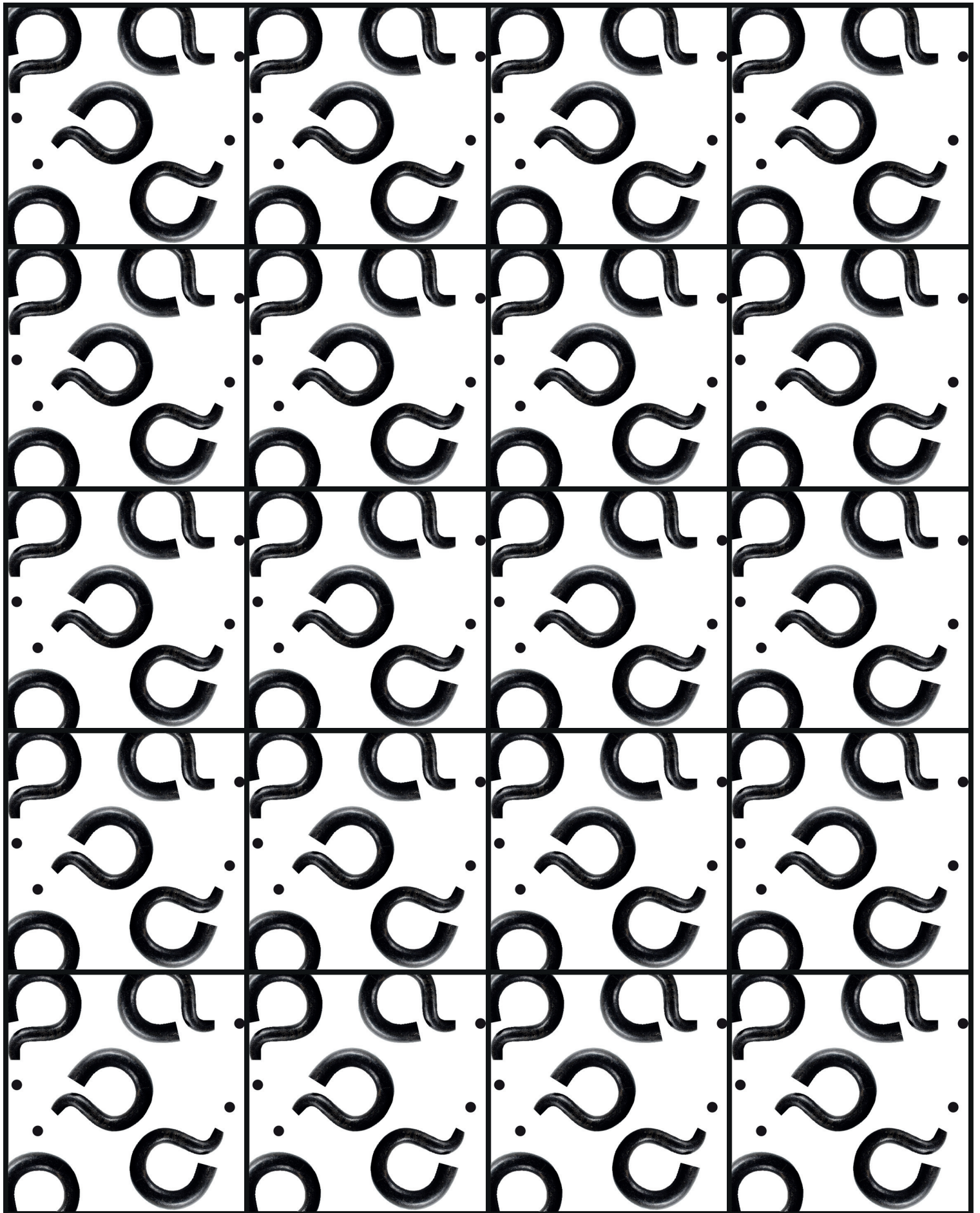
Mozartův klavír

orchestron

orchestron

poštovská
trubka

poštovská
trubka

Rožmberská
kapela

Rožmberská
kapela

serpent

serpent

skleněná
harmonika

skleněná
harmonika

šedifon

šedifon

trompeta
klarina

trompeta
klarina

vojenský
buben

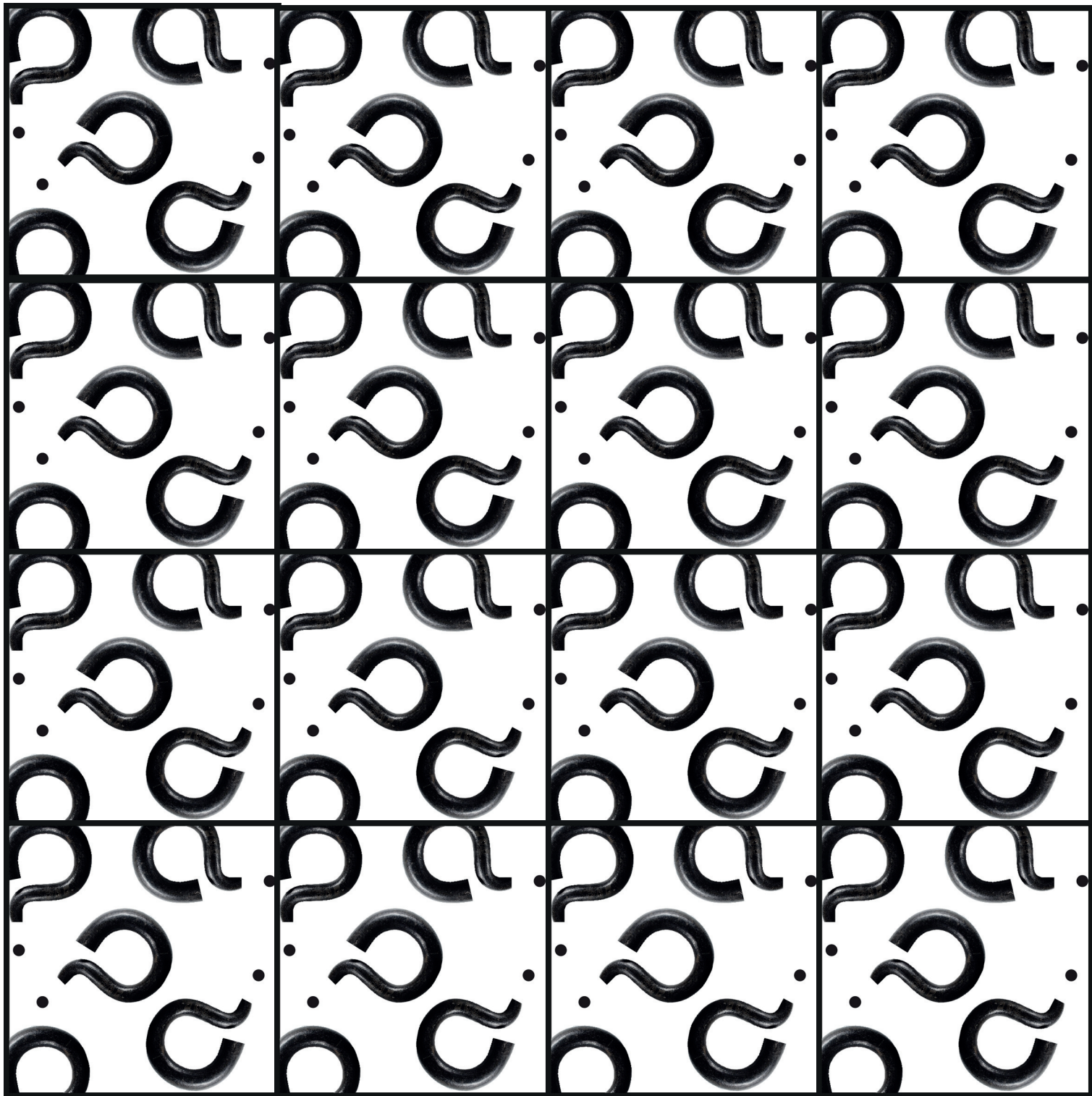
vojenský
buben

zakřivený
velkobasový roh

zakřivený
velkobasový roh

Citera

je nástroj s mnoha strunami. Při hraní je položena na stole a hráč levou rukou mačká melodické struny, palcem pravé ruky drnká melodii a ostatními prsty doprovod. Sama hraje poměrně tiše, stůl ale slouží jako rezonátor a zesiluje její zvuk.

Čtvrttónový klavír

je nástroj, který vznikl přímo na žádost českého skladatele Aloise Háby. Říká se, že jeho zvuk zní, jako „když tahá kočku za ocas“. Když začal Hába hudbu psát, netušil, že za 30 let bude mít koček plný dům.

Dudy

jsou jedním z mála nástrojů, které najdeme u mnoha různých národů a kultur. České dudy se vyznačují kozlí hlavou a podpažním dmychákem. Ten se vyráběl nejčastěji z kozlí nebo psí kůže.

Harfa

patří mezi nejstarší hudební nástroje, známe ji už přes pět tisíc let. U nás byly menší a jednodušší harfy oblíbeny mezi lidovými muzikanty, kteří s nimi putovali od města k městu a hraním si vydělávali na živobytí. V Českém muzeu hudby si na model harfy můžeš zahrát i ty!

Housle

Houslařství vzniklo v 16. století v severní Itálii, odkud také pocházejí nejslavnější houslařské rody – Stradivari, Amati či Guarneri. Pokud máš na půdě housle po dědečkovi nebo babičce, zkus se podívat, zda uvnitř nemají vypálenou značku nebo vlepený štítek. Z něj se dá vyčíst jméno houslaře i rok, ve kterém nástroj vyrobil.

Kontrabas

je největší smyčcový nástroj. I když se může na první pohled zdát, že to jsou „velké housle“, není to tak. Od houslí se liší tvarem a hlavně laděním.

Kytara

je nástroj původně spojovaný spíše s prostředím venkovské a komediantské hudby, postupně se kytary ale staly také součástí orchestrů a domácího muzicírování. Dokážeš si dnes představit pořádný táborák bez doprovodu kytar?

Moderaton

je dalším experimentálním vynálezem Josefa Šedivy. Nástroj se neosvědčil a upadl v zapomnění, připomenout si ho však můžeš při návštěvě Českého muzea hudby.

Mozartův klavír

nikdy slavnému skladateli nepatřil, bývá tak ale označován proto, že na něj maestro hrál během koncertu při své první návštěvě Prahy v lednu roku 1787 v Ústavu šlechticů na Novém Městě pražském.

Orchestrion

je hrací stroj, který v sobě má několik hudebních nástrojů a mechanismus, který na ně hraje. Dohromady vlastně tvoří takový malý orchestr. Nejčastěji v něm jsou varhanní píšťaly, bubny a zvonkohry, ale mohou v něm být i další nástroje, např. klavír nebo mandolína.

Poštovská trubka

je pro poštu tak charakteristický nástroj, až se stal jejím symbolem. Nemá žádné strojívo ani tónové otvory, takže se na ni dají hrát jen přirozené alikvótní tóny. Že nevíš, které to jsou? Zazpívej si písničku Jede, jede poštovský panáček!

Rožmberská kapela

je označení pro skupinu dřevěných dechových nástrojů, které získaly svůj název podle svého původu z jižních Čech, kdysi državy rodu Rožmberků. Tento soubor tvoří jedenáct dřevěných dechových nástrojů, z nichž některé jsou označeny písmenem W s korunkou, což může znamenat, že původně patřily Vilémovi z Rožmberka.

Serpent

svým tvarem nápadně připomíná hada, podle kterého získal také název. Je vyroben ze dřeva a omotán usní. Má šest tónových otvorů, podobně jako flétna, ale k rozezvučení používá nátrubek, podobně jako trubka.

Skleněná harmonika

se stala velmi módním nástrojem na sklonku 18. století. Komponovali pro ni W. A. Mozart, L. van Beethoven nebo R. Strauss. Její zvuk můžeš doma napodobit hrou na skleničky naplněné vodou.

Šedifon

je nejslavnější vynález nástrojaře českého původu Josefa Šedivy. Ten se rozhodl spojit dva nástroje (pozoun a zpěvoroh) do jednoho a tím umožnit rychlou změnu barvy zvuku v průběhu hraní.

Trompeta klarina

je delší trubka používaná mj. k troubení fanfár při slavnostních příležitostech. Trubači měli kromě stálého platu a určitých privilegií také např. zákaz hraní v hostincích a na venkovských zábavách, aby nesnižovali důstojnost svého postavení.

Vojenský buben

se používal k udání pochodového tempa nebo k upoutání pozornosti před vyhlášením důležitých zpráv. Dnes se podobné, ale velké kotle používají v symfonickém orchestru a říkáme jim tympány.

Zakřivený velkobasový roh

V muzeích je uložena řada zakřivených nebo křivých rohů, ten náš ze souboru tzv. Rožmberské kapely však představuje světový unikát, jaký se nezachoval v žádné jiné sbírce.